

Sygn. akt IV U 846/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Rafał Łatanik

Protokolant Dorota Chrząstek

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2017 r. w Częstochowie

sprawy Z. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 12 maja 2017 r. Nr (...)

z dnia 7 czerwca 2017 r. Nr (...)

oddala odwołania

Sygn. akt IV U 846/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 maja 2017 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu Z. W. przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie osiągnął 60 lat oraz na dzień 1 stycznia 1999 roku nie wykazał wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie wskazano, iż do pracy w szczególnych warunkach nie uznano następujących okresów zatrudnienia, tj.:

- od 1 lipca 1979 roku do 30 września 1980 roku na stanowisku kierowcy;
- od 1 października 1980 roku do 14 listopada 1990 roku na stanowisku maszynisty żurawi oraz
- od 15 listopada 1990 roku do 31 maja 1995 roku na stanowisku mechanika

z uwagi na niezgodność zajmowanych stanowisk z resortowym wykazem stanowisk.

Równocześnie nie uznano okresu pracy w szczególnych warunkach, na potwierdzenie którego ubezpieczony przedłożył zeznania świadków, albowiem

w postępowaniu przed organem rentowym nie mogą one stanowić środka dowodowego w sprawie.

Decyzją z dnia 7 czerwca 2017 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu Z. W. przyznania prawa do emerytury, z uwagi na nie wykazanie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniach wniesionych do Sądu ubezpieczony Z. W. wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji i przyznanie prawa do emerytury podnosząc, iż wykazał 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach pracując w okresie od 1 lipca 1979 roku do 31 maja 1995 roku w Zakładach (...)

w Z.. Dodał, iż pracodawca na potwierdzenie wykonywanej przez niego pracy wystawił mu stosowne świadectwo pracy, w którym powołał się na odpowiednie zarządzenie resortowe. Wyjaśnił, iż w okresie od 1 lipca 1979 roku do 30 września 1980 roku wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego

o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony, a jego praca polegała na transporcie pracowników do pracy i z pracy. Jeździł samochodem marki S. osinobus lub samochodem S. (wywrotka), którym przewoził wyroby gotowe odkuwki do hurtowni górniczej, złom do huty, węgiel i materiały budowlane. Z kolei

w okresie od 1 października 1980 roku do 14 listopada 1990 roku pracował jako maszynista żurawi samojezdnych kołowych i gąsienicowych, a od 15 listopada 1990 roku do 31 maja 1995 roku jako mechanik w kanałach remontowych. Na potwierdzenie charakteru swojej pracy wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych w sprawie świadków.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołań wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

Sprawy niniejszej zostały połączone do wspólnego rozpoznania i orzekania.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Z. W. urodził się (...) roku.

W dniu 9 maja 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca wykazał staż emerytalny w wymiarze 24 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 4 miesięcy i 14 dni okresów nieskładkowych.

W dniu 6 czerwca 2017 roku ubezpieczony złożył kolejny wniosek o emeryturę.

W okresie od 1 października 1974 roku do 30 listopada 1997 roku Z. W. zatrudniony był w Zakładach (...) w Z. na stanowiskach:

- ucznia w zawodzie mechanika samochodowego w okresie od 1 października 1974 roku do 30 czerwca 1976 roku;
- mechanika samochodowego – kierowcy - wstępną staż pracy w okresie od 1 lipca 1976 roku do 25 kwietnia 1977 roku;
- kierowcy samochodu marki Ż. w okresie od 2 maja 1979 roku do 30 września 1979 roku;
- kierowcy osinobusa oraz samochodu o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony w okresie od 1 października 1979 roku do 31 marca 1981 roku;
- maszynisty żurawi w okresie od 1 kwietnia 1981 roku do 14 listopada 1990 roku;
- mechanika samochodowego w okresie od 15 listopada 1990 roku do 31 maja 1995 roku oraz

- magazyniera w okresie od 1 czerwca 1995 roku do 30 listopada 1997 roku.

Służbę wojskową odbywał w okresie od 26 kwietnia 1977 roku do 12 kwietnia 1979 roku i do pracy powrócił z dniem 2 maja 1979 roku.

Zakład zajmował się zasadniczo wykonywaniem elementów odkuwanych dla górnictwa, tj. łączniki, noże, zgrzebła do przenośników, wiertła.

Ubezpieczony jako kierowca osinobusa zajmował się transportem pracowników do pracy i z pracy. W przerwach między wyjazdami obsługiwał także wywrotkę wożąc m.in. szlakę do kotłowni. Następnie, po uzyskaniu stosownych uprawnień, zatrudniony został jako operator żurawia samojezdnego. W ramach tych prac odwołujący zajmował się rozładunkiem stali z wagonów i następnie jej załadunkiem na samochody. Prace te ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Po przeniesieniu zaś do warsztatu ubezpieczony, jako jedyny mechanik, zajmował się kompleksowymi naprawami samochodów. Czynności te wykonywał zarówno w kanale remontowym jak i poza nim.

W Przedsiębiorstwie (...) w F. ubezpieczony zatrudniony był w okresie od 9 marca 1998 roku do 29 lutego 2000 roku na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony.

Przedsiębiorstwo to zajmowało się produkcją kostki brukowej oraz krawężników, jak również świadczyło usługi budowlane.

Do obowiązków ubezpieczonego należały prace polegające na transporcie materiałów budowlanych, a czynności te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu przy użyciu samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony.

(vide: akta rentowe, akta osobowe ubezpieczonego z Zakładów (...) w Z., dokumenty załączone do akt sprawy k. 11-12 i k. 29, zeznania świadków F. D. k. 30v.-31, J. S. k. 31, Z. L.

k. 45v., Z. Z. k. 45v.-46 oraz wyjaśnienia ubezpieczonego słuchanego w charakterze strony k. 46)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

Od dnia 1 stycznia 2013 roku wykreślony został obowiązek rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Jak stanowi art. 27 powyższej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

W myśl zaś art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach

o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2). Wiek emerytalny, o którym mowa wyżej, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wykonującym pracę w warunkach szczególnych przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych z uwzględnieniem art. 32 ust. 4a (art. 32 ust. 4). Art. 32 ust. 4a utracił moc z dniem 24 czerwca 2004 roku na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 czerwca 2004 roku (Dz. U. Nr 144, poz. 1530), z powodu niezgodności z art. 2 i 32 Konstytucji RP. Co należy rozumieć przez przepisy dotychczasowe zostało wyjaśnione w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku III ZP 30/01 (OSNP 2002/10, poz. 243). Według Sądu Najwyższego przez „przepisy dotychczasowe” należy rozumieć niektóre normy rozporządzenia, jednakże nie całość przepisów rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z §1 ust. 1 wyżej wskazanego aktu prawnego rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalali w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B (§ 1 ust. 2). Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy te, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 wyżej powołanego rozporządzenia).

Przepisy § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia, zgodnie z powołanym wyżej orzeczeniem Sądu Najwyższego nie należą do „przepisów dotychczasowych”, bowiem nie normują materii wskazanej w art. 32 ust. 4 powołanej ustawy, czyli nie określają ani wieku emerytalnego, ani rodzajów i stanowisk pracy, ani warunków przechodzenia na emeryturę. Stanowisko Sądu Najwyższego znalazło również potwierdzenie w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 czerwca 2004 roku.

Za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§3 rozporządzenia). Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1)osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach (§4 powołanego wyżej rozporządzenia).

W niniejszej sprawie bezspornym jest, iż na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony wykazał wymagany 25-letni staż emerytalny. Spornym pozostało jedynie ustalenie czy Z. W. przepracował na ten dzień 15 lat w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony w celu wykazania wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach przedłożył świadectwo pracy w warunkach szczególnych z Zakładów (...) w Z. ze wskazaniem, iż w okresie od 1 lipca 1979 roku do 30 września 1980 roku pracował na stanowisku kierowcy, od 1 października 1980 roku do 14 listopada 1990 roku na stanowisku maszynisty żurawi oraz od 15 listopada 1990 roku do 31 maja 1995 roku na stanowisku mechanika. Załączył także zaświadczenie z Przedsiębiorstwa (...) w F.

z adnotacją o wykonywaniu przez niego w okresie od 9 marca 1998 roku do 29 lutego 2000 roku pracy na stanowisku kierowcy - mechanika

Organ rentowy odmówił uznania okresu w Zakładzie (...)

w Z., z uwagi na niezgodność zajmowanych stanowisk z resortowym wykazem stanowisk. Z kolei okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) nie został uwzględniony, z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Okresy pracy w warunkach szczególnych wskazane w powołanym wyżej rozporządzeniu w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przez zainteresowanego, przed Sądem wszelkimi środkami dowodowymi, a przewidzianymi przez kodeks postępowania cywilnego, a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, przesłuchaniem stron. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków przed organem rentowym nie jest dopuszczalne (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 roku - III UZP 5/85 LEX nr 14635, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku - III UZP48/84LEX nr 14630 uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku - III UZP 6/84 LEX nr 14625).

W obecnym stanie prawnym zarządzenia resortowe zawierające uściślenia dokonane w innym okresie przez właściwych ministrów, polegające na ustaleniu wykazów stanowisk, powołane w świadectwach wykonywania prac w warunkach szczególnych zakwestionowanych przez organ rentowy nie mają wartości normatywnych, lecz jedynie informacyjną. „W państwie prawnym nie jest dopuszczalne zamieszczanie w rozporządzeniu jako akcie wykonawczym upoważnienia do podejmowania określonych działań przez inny podmiot

i wyposażanie go w kompetencje wykonawcze. W świetle Konstytucji z 1997 roku rozporządzenie jako akt wykonawczy oparty na ustawie nie może zawierać subdelegacji. W konsekwencji, przedmiotem wykładni są wyłącznie przepisy ustawy

i wydane na jej podstawie akty wykonawcze [...]. W rezultacie zatem o spełnieniu przesłanki "praca w szczególnych warunkach" przesądza wykonywanie pracy wymienionej w załącznikach "A" i "B" do rozporządzenia z 7.II.1983 r., które stanowią integralną część rozporządzenia jako aktu wykonawczego, niezależnie od tego, w jakim zakładzie praca taka była (lub jest) wykonywana.” (por. glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 III RN 25/99 T. Bińczyckiej-Majewskiej OSP 2002/4/48 t. 2).

Zdaniem Sądu ubezpieczony nie wykazał, iż pracował w warunkach szczególnych przez wymagany okres 15 lat.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zwłaszcza z akt osobowych oraz zeznań świadków wynika, iż w Zakładach (...)

w Z. ubezpieczony, po ukończeniu praktycznej nauki zawodu i odbyciu wstępnego stażu pracy, zatrudniony został jako kierowca. Odwołujący ukończył bowiem zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie kierowcy i mechanika, a zatem posiadał stosowne uprawnienia do wykonywania takiej pracy. Dodatkowo

w listopadzie 1975 roku pracodawca skierował go na kurs III kategorii prawa jazdy.

W takiej sytuacji nie budzi wątpliwości Sądu, iż ubezpieczony po ukończeniu nauki zatrudniony został właśnie w takim charakterze. Przez krótki okres ubezpieczony jeździł Ż., a następnie skierowany został do obsługi osinobusa, którym woził pracowników do pracy i z pracy. Dodatkowo między tymi wyjazdami obsługiwał także wywrotkę. Następnie po uzyskaniu stosownych uprawnień do obsługi żurawi samojezdnych (uczęszczał na kurs od 16 lutego 1981 roku do 29 marca 1981 roku), tj. od 1 kwietnia 1981 roku Z. W. skierowany został do pracy na stanowisku operatora dźwigu i pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu do 14 listopada 1990 roku. Do jego obowiązków na tym stanowisku zasadniczo należały prace polegające na wyładunku stali z wagonów oraz następnie jej załadunku na samochody ciężarowe. Ponadto zajmował się on także załadunkiem wyrobów gotowych, tj. głównie drutu. Fakt wykonywania powyższych prac stanowczo potwierdzili powołani w sprawie świadkowie, którzy wspólnie z nim pracowali. I tak F. D., który pracował w tym zakładzie w latach 1975-1995 potwierdził, iż ubezpieczony początkowo pracował jako kierowca osinobusa, a po uzyskaniu stosownych uprawnień jako operator dźwigu. Fakt wykonywania takich prac wynika zresztą z jego akt osobowych. Przykładowo w umowie zlecenia z dnia 13 lipca 1979 roku wskazano, iż odwołujący w zakładzie zatrudniony jest jako kierowca samochodu marki S. Z kolei na podstawie angażu z dnia 1 kwietnia 1981 roku ubezpieczony skierowany został do pracy jako kierowca – operator dźwigu

i w kolejnych dokumentach właśnie w taki sposób określano stanowisko jego pracy. Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu, okresy pracy ubezpieczonego jako kierowcy osinobusa oraz samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony, jak również okresy prace na stanowisku operatora żurawi winny zostać doliczenia do warunków szczególnych.

Uwzględnieniu do warunków szczególnych podlegać powinien także okres zatrudnienia Z. W. w Przedsiębiorstwie (...) w F., albowiem słuchany w charakterze świadka Z. L. stanowczo wskazał, iż w całym powyższym okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu obsługiwał wyłącznie samochód ciężarowy o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony, którym przewoził kostkę brukową oraz krawężniki. Dodał on również, iż w tym czasie odwołujący nie jeździł mniejszymi samochodami, albowiem do ich obsługi wyznaczani byli inni kierowcy.

Brak jest natomiast podstaw do zaliczenia do warunków szczególnych pracy Z. W. w Zakładach (...) w Z. na stanowisku mechanika. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika bowiem, iż odwołujący na powyższe stanowisko przeniesiony został w związku z odejściem na emeryturę dotychczasowego mechanika. W tym czasie był on zatem jedynym mechanikiem w zakładzie. W takiej sytuacji wątpliwości Sądu nie budzi fakt, iż wykonywał on wszystkie niezbędne naprawy samochodów, co wiązało się z tym, iż część z nich wykonywana była w kanale remontowym, a część poza nim. Powyższe przyznali zresztą wszyscy powołani w sprawie świadkowie. I tak J. S. potwierdził, iż oczywistym jest, iż mechanik część prac wykonywał w kanałach remontowych, a część poza nimi. Mogło się co prawda zdarzyć, iż usterka wymagała stałej pracy w kanale remontowym, jednakże zasadniczo prace w kanale zajmowały około 5 godzin w ciągu dnia. Także F. D. ostatecznie przyznał, iż część prac mechanik wykonywał poza kanałem remontowym. Trudno bowiem za wiarygodne można było uznać jego twierdzenia, jakoby uszkodzone części naprawiane były w kanale remontowym, zwłaszcza, iż w warsztacie znajdował się stół i imadło, a zatem były warunki do naprawy części. Co prawda świadek Z. Z. przyznał, iż widział ubezpieczonego wyłącznie pracującego w kanale remontowym, jednakże Sąd krytycznie odniósł się do tych zeznań. W spornym okresie świadek nie nadzorował pracy odwołującego, a jego pracę znał wyłącznie ze sporadycznych wizyt w warsztacie (świadek przechodząc koło warsztatu przez otwarte drzwi widział ubezpieczonego). Trudno w takiej sytuacji uznać za wiarygodne jego zeznania co do charakteru pracy odwołującego, zwłaszcza przy uwzględnieniu, że w spornym okresie był on jedynym mechanikiem w warsztacie, a zatem niewątpliwie wykonywał większość napraw samochodowych. Niemożliwym było, aby wszystkie z nich wykonywane były wyłącznie w kanałach remontowych. Stała praca w kanałach remontowych możliwa byłaby co najwyżej w warsztatach, w których obowiązywał podział zadań na mechaników kanałowych, precyzyjnych czy warsztatowych. Niewątpliwie taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Powyższe zresztą przyznał sam odwołujący wskazując wprost, iż w kanale wykonywał około 80% wszystkich prac, co tym samym wyklucza możliwość przyjęcia, iż prace mechanika w kanałach jako prace w szczególnych warunkach wykonywane były stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Oceny charakteru pracy ubezpieczonego nie zmieniają też jego twierdzenia, że w okresie kiedy zajmował stanowisko mechanika, także wykonywał pracę operatora dźwigu, gdyż nie była to praca wykonywana stale

Brak uwzględnienia okresu pracy ubezpieczonego na stanowisku mechanika, nawet przy doliczeniu pozostałych uznanych przez Sąd okresów pracy, nie da jednak Z. W. wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołania ubezpieczonego należało oddalić.